

Smlouva po potopě

1. čtení:

Kázání: Genesis 9,8-17 ... Kdykoli zahalím zemi oblakem a na oblaku se ukáže duha, rozpomenou se na svou smlouvu mezi mnou a vámi i veškerým živým tvorstvem, a vody již nikdy nezpůsobí potopu ke zkáze všeho tvorstva.

Bratři a sestry

první, co mě napadlo nad tímhle biblickým příběhem, vlastně závěrem příběhu o potopě, je to, že je v něm úplně všechno divné. Člověk, když to čte, tak ví, že je to z Bible a že v Bibli holt bývají zvláštní věci. Taky ví, že je to o potopě a že to nakonec dobře dopadne a bude tam ta duha. A nějak si to poskládá a nevšimne si toho, jak zvláštní to, co četl, vlastně je.

To první. Všimněte si, že všechno, o čem se tam mluví, je tam dvakrát. A něco i třikrát. Fakt úplně všechno. Ustavení smlouvy, s vámi a vašim potomstvem, každý živý tvor, že už nebude potopa, že znamení toho bude duha, duha na oblaku. To všechno je tam dvakrát. Proč? Protože je to moc důležité. Tyhle příběhy byly původně k poslouchání, ne čtení. A když chce někdo v Bibli říci o něčem, že je to důležité, že to myslí hodně vážně, tak to zopakuje.

To druhé. Je to o potopě. To samo o sobě už je podezřelé. Fakt byla někdy nějaká potopa? Celého světa? A přežila jenom jedna rodina a zvířata, která se schovala do lodi? Úplně nevím, jak mám o tomto mluvit. Nechtěl bych totiž urazit víru těch, kteří věří, že se tohle a přesně tohle a přesně tak, jak je to v Bibli napsané doopravdy stalo. A zároveň mi ale přijde slabé, že je to jen symbol. A že pravdivost toho je tak nějak jiná, než že se to stalo. Samozřejmě je nesmysl hledat horu Ararat a hledat archeologické zbytky Noemovy archy. Když se něco takového najde, nic to nedokáže a naopak. Když se nic takového nenajde, pro moji víru a pro pravdivost tohoto příběhu to také nebude mít žádný význam. A tak se mi moc líbí trochu upravená moudrá věta jednoho starého pana profesora (mnou upravená): Jsou to příběhy, které se možná tak, jak jsou popsány nikdy nestaly, ale které se pořád dějí. Nejde o to jak. Ale proč a k čemu. Není to dějepis ale vyznání vztahu k mému Pánu Bohu.

To třetí, co je na tom dnešním čtení divné. Je to o smlouvě. Mezi Bohem a lidmi. Vlastně mezi Bohem a všemi lidmi a všemi zvířaty všech dob. Tedy všech dob po potopě. Ale co je to za smlouvu? Kdo se tam s kým a na čem smlouvil? Vždyť je to celé jenom Boží monolog. Bůh tady něco slibuje. Konkrétně, že už zemi, lidi ani zvířata nezničí potopou. Ale co je to za smlouvu? Smlouva je přece vždycky nějaké domluvení se mezi dvěma stranami, kdy se každá strana k něčemu zavazuje. No ale tady se zavazuje jenom Bůh. Když vyjdou z archy, říká, co se má a co se nemá ale vymahatelnost? O zrušení smlouvy tu není ani řeč. Ta je věčná a nezáleží na nás ... takové jsou Boží smlouvy ... jsou nevyvážené, asymetrické, nefér vůči Bohu, dopředu jasné, že z naší strany budou porušovány...a přece do toho Bůh jde. Skoro všechno jednání s člověkem má v Bibli podobu smlouvy. A u všech těch smluv tohle platí. Dál tomu říkejme smlouva ale představujme si pod tím spíš Boží dar, nezasloužený dar, který my lidé vždycky zneužijeme.

To čtvrté, co je na tomto dnešním příběhu divné. To je ta duha. Hebrejsky luk. V Hebrejštině se tam píše, že Pán Bůh pověsil na mrak luk. Ale myslí se ta barevná kulatá krásná věc...prostě duha. Pomineme-li to, že i dnešní páták ví, jak vzniká duha, že je to lom světla na kapkách vody, ale pokud přistoupíme na i symbolické vnímání světa kolem nás, proč tam na tom nebi ta duha vlastně je? No přece, aby nám připomínala, že Bůh už nikdy zemi nespláchně. Ne! Vůbec ne. A jsem si tím naprosto jistý. Protože je to tam napsané dvakrát. Ta duha je tam pro Pána Boha. Aby on se na ni díval a rozpomenul se. (čtení v 14-16)

Co nám z toho zatím vychází? Že je to moc důležité. Všechno je tam dvakrát. Je to příběh pro nás a o nás. Počítá s námi, čtenáři i v 21. století. Ale vlastně to o nás není, je to celé o Pánu Bohu. To on tady uzavírá smlouvu, slibuje, dává duhu aby jemu připomněla. Co je tady vlastně o nás, o lidech? No, píše se tam o lidech. Že před potopou byli zlí, hodně zlí. Úplně a beznadějně obracející se ke zlému. A víte, co říká Bůh o lidech po potopě, po té, co vylezou z archy? Úplně to samé. *"Už nikdy nebudu zlořečit zemi kvůli člověku, přestože každý výtvar lidského srdce je od mládí zlý, už nikdy nezhubím všechno živé, jako jsem učinil.*

Co se teda chce od člověka v tomhle příběhu o uzavírání smlouvy mezi Bohem a člověkem po potopě? Nic. Právě že nic. Ten příběh je pro nás, ale není o nás. My v něm nic neděláme. Nám je nabízeno. A v tomhle je ten příběh pro nás a pořád se děje. Že Bůh dokola a dokola a pořád znovu bude mě, člověku, Tobě, každému člověku nabízet pomocnou ruku. Cestu ven z trápení a bolesti, které si dokola a dokola a pořád znovu člověk způsobuje, když to zkouší sám, když si chce být sám bohem nebo přijme za boha někoho, kdo teda Bůh doopravdy není. Tento příběh o smlouvě a každý další příběh o smlouvě mezi Bohem a lidmi je o tom, že člověk za to Pánu Bohu stojí. Nezaslouženě. Noe ani jeho rodina neudělali nic, aby Bůh tu smlouvu uzavřel. Natož my, kteří žijeme tady v Soběslavi roku 2015. A přece platí, pro každého jednoho člověka. Dokonce pro každé jedno zvíře. S Bohem to není obchod, smlouva. Není a nemá být. Protože my nemáme co nabídnout. Ale taky ujištění. Bůh ví o tom našem zlém, počítá s tím, nemůžeme ho vlastní zlobou a pitomostí překvapit ani odradit od toho, aby to s námi zkušel.

Stejně je to i s tou novou smlouvou v Ježíši Kristu, jejíž uzavření a stvrzení krví budeme oslavovat za 6 týdnů. Ani tam nebyla a není naše role aktivní. Jen přijímáme, jen dostáváme možnost a pozvání.

Naše místo v tomhle příběhu je jen přijímající. Můžeme přijmout, jak moc jsme pro Boha důležití, jak moc nefér smlouvu, vůči sobě nefér, je ochoten kvůli nám uzavřít. A můžeme přijmout Boží nabídku do toho příběhu vstoupit. Vstoupit do toho vidění světa Božíma očima, přijmout lom světla na kapičkách vody v atmosféře za Boží důkaz lásky, toho, že to s námi myslí dobře. Dobře a krásně, jako je duha taky krásná. Můžeme do toho příběhu vstoupit a ten příběh žít. A vlastně ho zvětšovat tím vším, co k němu přidáme.

Amen